

TON DERKSEN

**RECHTERS
VOORGELOGEN,
HOGE RAAD
BESLIST**

DE ZAAK BAYBASIN
VERKNIPT
BEWIJS

ISVW UITGEVERS

Verknipt bewijs **De zaak-Baybasin**

Ton Derksen

ISWW UITGEVERS

Eerdere boeken van Ton Derksen verschenen bij ISVW Uitgevers:

Leugens over Louwes

Verkeerde plaats, verkeerde tijd; de zaak Olaf H.

INHOUD

VOORWOORD	7
INLEIDING	
Taps, taps en nog eens taps	12
Baybasins leven in vogelvlucht	13
1. HET BEWIJSMATERIAAL ZONDER DE TAPS	
Bewijsmateriaal voor 2002	23
Bewijsmateriaal na 2002	51
Conclusie	57
2. TAP-MANIPULATIE EN VERTALINGSGESJOEMEL	
Inleiding	61
Twee scenario's	63
De methoden	64
De vermeende onmogelijkheid van manipulatie	71
Analyse van elf door het hof genoemde gesprekken	73
Alles bij elkaar: commentaar en conclusies	131
Strooigoed	136
Voorzichtige onderschatting van de waarschijnlijkheid	139
3. DE ÖGE-ZAAK	
Inleiding	151
Vermeende daderkennis	152
De vooronderstellingen	154
Wat weten we over de vooronderstellingen?	155
De scenario's	158
Bewijs van moordenaarschap op basis van de taps, de drie scenario's	164
Slotconclusie	196
4. DE KENTUCKY-ZAAK	
De geschiedenis volgens het dossier	197
Drie scenario's: het liquidatie-scenario, het handel-scenario en het manipulatie-scenario	201
De gesprekken van Baybasin met Josh	207
De gesprekken van Baybasin met Alex	212
De gesprekken van Baybasin met Mayer	219
De gesprekken van Baybasin met Ali	231

De gesprekken van Baybasin met Selim	256
Het manipulatie-scenario in de Kentucky-gesprekken	259
Methodologische mankementen	261
Algemene conclusie aangaande het Kentucky-dossier	263
5. DE HEROÏNE-ZAAK	
Inleiding	267
Deel 1: de aanklacht en het bewijsmateriaal	268
Deel 2: analyse van het bewijsmateriaal 1 – de verklaringen van de verdachten	275
Deel 3: analyse van het bewijsmateriaal 2 – de taps van de verdachten	306
Deel 4: de opvallende overeenstemming tussen de politieverklaring van Priescu en de taps	331
NAWOORD	351
NOTEN	357

VOORWOORD

Baybasin, voluit Huseyin Baybasin, zit inmiddels 16 jaar in de cel. Hij is tot een levenslange gevangenisstraf veroordeeld voor het aanzetten tot twee moorden, voor heroïnehandel en twee gijzelingen, en voor het leiden van een criminele organisatie. Er ligt een dossier met 6000 telefoontaps om dat te staven. Uit die telefoontaps is een cocktail bereid van zinnen die, gedecodeerd door een OM-mind, een gewetenloos monster openbaren. Letterlijk gelezen tonen ze een politiek actieve, Koerdische zakenman die door de Turkse regering op de dodenlijst is geplaatst en twee aanslagen heeft overleefd.

Ik kende Huseyin Baybasin niet toen ik aan mijn onderzoek begon, en ik ken hem nog steeds niet. Ik wist wel al het een en ander over de zaak uit de geschriften van advocaat Adèle van der Plas. Door haar was ik ervan overtuigd geraakt dat de zaak minder duidelijk lag dan het OM en het internet lieten weten. De zaak fascineerde mij vanwege de vertaling van het sterk ontlastende ‘to make him call’ (Baybasin vraagt iemand te laten bellen) als het zwaar belastende ‘hem koud maken’ (Baybasin vraagt hulp om iemand te vermoorden). De zaak fascineerde mij ook, omdat de goede argumenten die ik bij Van der Plas las, aan dovemansoren leken gericht.

Op haar aanbod van toegang tot het hele dossier ben ik ingegaan op twee voorwaarden: (1) de toegang zou onafhankelijk zijn van de uitkomst van mijn onderzoek, en (2) ik zou me verre houden van alle complotdenken dat deze zaak is gaan overheersen. Adèle van der Plas heeft zich aan haar woord gehouden, ik niet helemaal. In het laatste hoofdstuk kon ik, na een overdaad aan multi-gemanipuleerde taps, er niet onderuit te concluderen dat de Turkse en Nederlandse politie en het Nederlandse OM hoogstwaarschijnlijk bij het vervalsen van de taps hebben samengewerkt. Dat is de enige plausibele verklaring voor een groot aantal identieke fouten die bij de heroïne-zaak zowel in de Turkse poli-

tieverslagen als in de Nederlandse taps opduiken. Overeenstemming in waarheid vraagt geen verklaring behalve waarheidsliefde, een royale overeenstemming in fouten is een raadsel tenzij er een gemeenschappelijke bron is.

Ik ben het onderzoek begonnen met het verzamelen van tekenen van manipulatie in de taps. Dat bleek een vruchtbaar onderzoeksgebied te zijn met twee subdomeinen: manipulatie van het audiomateriaal en gesjoemel met de vertaling. In dit boek doe ik alleen verslag van het onderzoek van 11 door het hof als bewijsmiddel aangewezen gesprekken. Met behulp van 5 onafhankelijke methoden vond ik daarin 101 signalen, waarvan 11 serieuze gevallen van vertalingsgesjoemel. Als strooi-goed heb ik nog kort 13 andere voorbeelden gegeven van mensen die zich op twee plaatsen tegelijk bevonden, een dode die op drie verschillende dagen wordt begraven, een zondag die op een maandag valt, en mensen die met succes op een niet-bestaand telefoonnummer gebeld worden. Op de site van de uitgever, de isvw, zal ik meer voorbeelden publiceren.

Na de manipulaties heb ik onderzoek gedaan naar de drie hoofdzaaken tegen Baybasin: de Öge-moord, de Kentucky-zaak (beoogde liquidatie) en de heroïne-zaak. In alle drie zaken vond ik opvallend veel bedrog en gemakzuchtige argumentatie inclusief volstreekte onzin en tegenstrijdigheden. De Engelse taps, de enige taps die ik zou kunnen begrijpen, blijken akelig moeilijk te verstaan; tenminste de taps die aan de verdediging ter hand zijn gesteld. Toegang tot het oorspronkelijk materiaal is na 16 jaar nog steeds ‘a work in progress’.

Ik heb geen idee tot hoever het bedrog zich uitstrekt. Het zou beperkt kunnen zijn tot een handvol manipulanten te midden van professionals die over zo’n mooi resultaat heel opgetogen zijn. Dat neemt niet weg dat advocaat Van der Plas al jaren geleden zodanig heldere en krachtige argumenten heeft aangedragen dat het nooit tot een veroordeling had mogen komen.

De twee gijzelingszaken heb ik niet meer uitgebreid onderzocht. Het werd meer van hetzelfde.

In hoofdstuk 1 bekijk ik het bewijsmateriaal zonder de taps. Het blijkt dat naast de immer belasterende Turkse bronnen vijf geheime diensten geen schuld bij Baybasin vonden.

Ik bedank mijn vrouw Henny weer voor het geduld om steeds schuivende teksten zonder mededogen te bekritisieren. Adèle van der Plas heeft met risico voor haar zaak het hele dossier ter beschikking gesteld. Ze heeft ook zonder morren gezocht naar spullen die aanvankelijk zoekgeraakt leken. Mr. Tugba Çelik luisterde voor mij naar enkele Turkse taps om vertalingen te controleren. Guus Bakker digitaliseerde het hele dossier voor mij, waardoor het zoeken in de 6000 telefoontaps bijna een plezier werd. Dr. Monica Meijnsing was weer een kritische wetenschapsfilosoof die met *effortless superiority* mijn feilen blootlegde. Hans van de Ven was zo vriendelijk om signaal-analytisch naar een aantal door mij verdachte taps te kijken, hij bleek bereid om steeds weer een aller-allerlaatste tap te analyseren.

Esthetische overwegingen leiden in enkele gevallen tot verandering van de zinsvolgorde in de citaten en inkorting van zinnen. Ik morrel daarbij niet aan de betekenis.

Ik gebruik een pijltje als afkorting van: ‘belt uit naar’. Dus *Baybasin* → *NN-man* betekent: Baybasin belt uit naar een NN-man. Oom Nuri Korkut is géén familie van Baybasin.

Ik heb veruit de meeste namen geanonimiseerd. In een context met zoveel gemanipuleer past een conventie uit de middeleeuwse moraliteit: ik spreek over de Officier en de AG (advocaat-generaal).

Iedereen die zoekt naar nieuwe informatie over iemand die niet met name is genoemd, moet ik bij voorbaat teleurstellen. Die informatie staat hier niet in. Zo’n boek is dit niet.

Ton Derksen, 7 april 2014

INLEIDING

‘Het indrukwekkende aan deze zaak is dat Baybasin de grootste heroïnehandelaar van Turkije was. Dit is informatie die ik heb gelezen. Dit is een feit van algemene bekendheid,’ aldus een onderzoeker uit de Baybasin-zaak.¹ Op Wikipedia liegen de beschrijvingen er ook niet om: Huseyin Baybasin is ‘a Kurdish drug lord’ en ‘leader of a drug empire’. Omdat dit algemeen bekend is, hoefde het bewijsmateriaal alleen maar even bij elkaar geraapt te worden. De Nederlandse politie heeft dat in een halfjaartje gedaan, van midden september 1997 tot half maart 1998. Baybasin is op 9 februari 2001 door de rechtbank Breda tot twintig jaar veroordeeld, en op 30 juli 2002 veroordeelde het hof in Den Bosch hem tot een levenslange gevangenisstraf. Je zou denken: opgeruimd staat netjes. Een enorm succes voor het kernteam Noord- en Oost-Nederland! En zo werd het ook door het team ervaren, vertelde een lid van dat team mij recentelijk.

Bestudering van het aanwezige bewijsmateriaal geeft echter een heel ander beeld. Bij analyse vervluchtigen alle belastende claims. Dat komt overeen met wat Necdet Menzir (hoofd van de politie in Istanbul, 1992-1995) opmerkte:

Baybasins naam wordt met ieder voorval in verband gebracht, maar als het bewijsmateriaal bekeken wordt, is de man er nooit bij.²

Is de man zo geraffineerd? Of is, in tegenstelling tot wat iedereen meent te weten, Baybasin, ‘de grote internationale drugsdealer’, een fantoom? Is het een kwestie van zelfbegoocheling, of misschien zelfs een kwestie van gerichte manipulatie?

Bestudering van de zaak wordt bemoeilijkt, omdat – zoals één van de onderzoekers uit de zaak recentelijk voor de rechter-commissaris verklaarde – ontlastend bewijsmateriaal uit het dossier is verwijderd.

In december 1995 wordt de Koerdische zakenman Huseyin Baybasin bij binnenkomst in Nederland gearresteerd op verzoek van de Turkse regering. Hij had uit de school geklapt over de betrokkenheid van de Turkse regering bij de internationale drugs-handel en zou nu op de tweede plaats staan van een Turkse lijst van gewenste liquidaties. Onzin, reageert de Turkse regering: Baybasin is zelf een ordinaire drugshandelaar die uitgeleverd moet worden.

Het Nederlandse Openbaar Ministerie denkt een grote internationale drugsdealer in zijn net te hebben, en besluit de telefoon van de verdachte te tappen. De rechter oordeelt op basis van die taps dat Baybasin schuldig is aan moord, gijzeling en drugs-handel. Hij krijgt levenslang. Baybasin blijft volhouden onschuldig te zijn en vecht zijn veroordeling in 2003 tevergeefs aan bij de Hoge Raad.

Ton Derksen bestudeerde en beluisterde de getapte gesprekken en komt tot een schokkende conclusie: de rechters zijn voorgelogen. De afgeluisterde telefoongesprekken die de basis van de veroordeling waren, zijn niet alleen onjuist vertaald, maar ook gemanipuleerd. Er is stevig geknipt en geplakt in de audiobestanden.

Ton Derksen is emeritus hoogleraar wetenschapsfilosofie. Zijn spraakmakende boek *Lucia de B. vormde de aanzet tot een herziening van de zaak tegen deze Haagse verpleegster*. Ook zijn boek *Leugens over Louwes* en *Verkeerde plaats, verkeerde tijd* over de zaak Olaf H., zijn de basis van herzieningsaanvragen die nu lopen. Eerder publiceerde Derksen de boeken *Het O.M. in de fout*, over de systematische missers van het Openbaar Ministerie, en *De ware toedracht*, over de valkuilen van waarheidsvinding in strafzaken.

